

અમદાવાદ મુનિસિપલ કોર્પોરેશન પ્રસ્તુત કરે છે.

અમદાવાદ આરોગ્ય અભિયાન

જન્મ, મરણ તથા લગ્નની નોંધણી અને
આંગણવાડી સેવા

Namaste

જન્મ, મરણ તથા લગ્નની નોંધણી

જન્મ મરણ વિભાગ

- આફીસ : બી બ્લોક, બીજો માળ,
સરદાર પટેલ ભવન,
ગોળ લીમડા દાણાપીઠ,
અમદાવાદ - ૮૦૦૧

જન્મ-મરણની નોંધણી

અંગે

- જન્મ અથવા મરણની નોંધણી દિન-
રુદ્ધિ માં જન્મ અથવા મરણના સ્થળ
મુજબ સંલગ્ન વોર્ડની જન્મ-મરણ
નોંધણી કચેરી (અર્બન હેલ્થ સેન્ટર)
ખાતે કરવાની હોય છે.
- જો ઘરમાં જન્મ હોય તો માતા-પિતાના
રહેઠાણના પુરાવા સાથે જન્મ રીપોર્ટ
ફોર્મ નંબર-૧ ભરવાથી

૦-૨૦ પેસાનો કોર્ટ શી સેન્ટ્રિ
આર્ટી ચોટાડાં

નોંધ : અંગેના નકલ કેવી
હોય તો કોર્ટ અંગેના ભરશુ.

અરજદારના

ફોર્મ "અ"

મહે. મુનિસિપલ કમિશનર સાહેબ,
મુનિસિપલ કોર્પોરેશન

મે. સાહેબ

અરજદાર _____

રહેવાસી _____

સર્વિનય સાથે જાહોરયાનું કે

મારે જન્મ સાંભળીકરના જરૂર છે જેની વિગત નીચે મુજબ આપેલી છે. તો તેની અપેક્ષા / ગુજરાતી
નકલો નંબર _____ આપયા મહેરાની કરશોષ.

- બાળકનો જન્મ ચારાનું કેશાંશ :-
જિલ્લા, તથા પોલ (દોસ્યા, તથા બોટ)
- જન્મનાર બાળકનું નામ :-
- બાળકની માતાનું નામ :-
- જાતિ જાતિ :-
- જન્મનાર પુત્ર કે પુત્રી :-
- જન્મ તારીખ :-
રજી. નં.
- જન્મનારના પિતાનું પુત્ર નામ :-
- જન્મ વખતે પિતાનું રહેવાનું ઠેકાણ :-
- અરજદારનો બાપક સાથેનો સંબંધ :-

આ સાથે હું શ.

કોર્ટ રજૂ કરું.

તા. - - ૨૦૦

અરજદારની સહી

લો એ મ અને પ હે ની પી. સી. ૭૪૬૦ સી. તા. ૨૨-૧-૬૦ની મંજુરી મુજબ

પણોંચ નં.	રૂ.
તા. - - ૨૦૦	ના રોજ
જમા લીધા છે.	
કોર્ટ કલાક	

જામ-મરણની નોંધણી અંગે

- જો ઘરનું મરણ હોય તો અંતિમ સંસ્કાર કર્યાની લાકડાની પહોંચ, નમુના પહોંચ, નોંધણી કરાવનારના પુરાવા સાથે મરણ રીપોર્ટ ફોર્મ નં.- ૨ ભરવાથી

૦-૨૦ પેસાનો કોઈ કોઈ સ્ટેમ્પ
અની ચોટાડવો

નોંધ : અંગ્રેજમાં નકલ લેવી
હોય તો કોઈ અંગ્રેજમાં ભરું.

અરજ નં.

ફોર્મ "બ"

સરનામું -

મસે. મુનિસિપલ કમિશનર સાહેબ,
મુનિસિપલ કોર્પોરેશન
અમદાવાદ.

મે. સાહેબ

અરજદાર _____

રહેવાસી _____

ના વિનંતી છે

મારે મરણ સાંચીકેટની જરૂર છે વિગત નીચે મુજબ આપેલી છે. તો મને અંગ્રેજ / ગુજરાતી નકલ
નંબર _____ આપવા મહેરાનાની કરવોઓ.

- મરનારનું નામ
- મરનારનું પૂર્વે સરનામું કિલ્લો તથા પોળ
આથે વર ન.
- મરનારનું સણ જે મરણ હોસ્પિટલમાં
થયું હોય તો હોસ્પિટલનું નામ તથા
વોડ.
- મરનારને ભાગ્યા ઢાટથાનું સ્થળ
- આત્મ તથા પેટા - આત્મિ
- ટિમ્બર
- મરણ થયા તારીખ
- મરનાર અગ્ર મરનારનાં વાલીનો પદ્ધો
- અરજદારોનો મરનાર સારેનો સંબંધ

આ સાથે હું હું.

કોના રજૂ કરું છું.

તા. - - ૨૦૦

અરજદારની સહી

લો. ચે. મ. અને. પ. કે. ડી.ન. પી. સી. આર. ૭૪૪૦ સી. તા. ૨૨-૧૦-૮૦૩૦ મંજુરી મુજબ

પહોંચ નં. શ્રી શ.

તા. - - ૨૦૦ ના રેજ

જમા લીધા છે.

કેન્દ્ર કલાક

જન્મ-મરણની નોંધણી

અંગે

- જો હોસ્પિટલમાં જન્મ થયેલ હોય તો હોસ્પિટલના ડોક્ટરશ્રી પાસે સંલગ્ન ફોર્મ ભરાવી સહી સિક્કા સાથે ૨જુ કરવાથી
- જો હોસ્પિટલમાં મરણ થયેલ હોય તો હોસ્પિટલના ડોક્ટરશ્રી પાસે સંલગ્ન ફોર્મ ભરાવી સહી સિક્કા સાથે ૨જુ કરવાથી અને ફક્ત મરણ માટે ફોર્મ નં. ૪ ડોક્ટરશ્રી પાસે ભરાવો
- નોંધણી કરાવતા જન્મ અથવા મરણનું પ્રમાણપત્ર વિના મૂલ્યે આપવામાં આવે છે.

અમદાવાદ ખુનિસિપલ કોર્પોરેશન

હેલ્થ જન્મ-મરણ વિભાગ

મરણ પ્રમાણપત્રમાં સુધારા કરાવવા માટેનું અરજ ફોર્મ

ફોર્મ ગુજરાતીમાં ભરવું.

અરજદારનું નામ :- _____ મોબાઇલ/કોન. નં. _____

પત્ર વ્યવહારનું સરનામું :- _____

ગ્રાન્ડ,

રજાન્ડ્રાર શ્રી, હેલ્થ જન્મ-મરણ વિભાગ,

બીજો માળ, સરદાર પટેલ ભવન,

દાંચાપોઈ, અમદાવાદ-૧.

વિષય :- મરણ પ્રમાણપત્રમાં સુધારા કરવા બાબત.

જયભારત સાથે જ્ઞાનવાનું કે આપના વિભાગ તરફથી અમોને મરણ પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવેલ છે. જેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

૧. મરનાર વ્યક્તિનું પુરુ નામ :- _____

૨. મરણ તારીખ :- _____

૩. મરણ સ્થળ :- _____

૪. પિતા/પતિનું નામ :- _____

૫. વોઈ :- _____ નોંધજી ક્રમાંક :- _____

ઉપરોક્ત મરણ પ્રમાણપત્રમાં ૨જુ કરેલ પુરાવા ધ્યાનમાં લઈ તેના આધારે નીચે મુજબના સુધારા કરી આપવા વિનંતી છે.

મરણ પ્રમાણપત્રમાં લખવામાં આવેલ વિગત

મરણ પ્રમાણપત્રમાં સુધારવાની થતી વિગત

મરજદારની સહી

બાળકનું નામ દાખલ કરવા અંગે....

- જન્મના એક વર્ષ સુધી વિના મૂલ્યે
બાળકનું નામ જે વોર્ડમાં જન્મ્યો હોય
તે વોર્ડના અર્બન હેલ્પ સેન્ટરમાં
આવેલ જન્મ મરણ નોંધણી કેન્દ્રમાં
અસલ જન્મ પ્રમાણપત્ર
૨જુ કરવાથી ૨જસ્ટરમાં નોંધ કરી
તુરંત બાળકનું નામ પ્રમાણપત્રમાં
લખી આપવામાં આવે છે.

અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન

હેલ્પ જન્મ-મરણ વિભાગ

જન્મ પ્રમાણપત્રમાં નામ દાખલ કરવવા તેમજ અન્ય સુધારા કરવવા માટેનું અરજી ફોર્મ

ફોર્મ ગુજરાતીમાં ભરવું.

પણોચ નંબર- _____
તારીખ :- _____

અરજદારનું નામ :- _____ મોબાઇલ/કોન નં. _____

પત્ર વ્યવહારનું સરનામું :- _____

પત્ર,

રજીસ્ટ્રાર શ્રી, હેલ્પ જન્મ-મરણ વિભાગ,
બોંડી મારી, સરદાર પટેલ ભવન,
દાસ્તાવીની, અમદાવાદ-૧.

વિષય :- જન્મ પ્રમાણપત્રમાં સુધારા કરવા બાબત.

જથું આપેલ સાથે જાણવાનું કે આપના વિભાગ તરફથી અમને જન્મ પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવેલ છે. જેની
વિગતો નાચે મુજબ છે.

૧. જન્મનાર બાળકનું પુરુ નામ :- _____

૨. જન્મ તારીખ :- _____

૩. જન્મ સ્થળ :- _____

૪. પિતાનું નામ :- _____

૫. વોર્ડ :- _____ નોંધવી કરાની :- _____

ઉપરોક્ત જન્મ પ્રમાણપત્રમાં બાળકનું નામ દાખલ કરી આપવા તથા રજુ કરેલ પુચ્છવા ધ્યાનમાં લઈ તેના
આપારે જન્મ પ્રમાણપત્રમાં નાચે મુજબના સુધારા કરી આપવા વિનંતી છે.

જન્મ પ્રમાણપત્રમાં લખવામાં આવેલ વિગત

જન્મ પ્રમાણપત્રમાં સુધારવાની થતી વિગત

અરજદારની સહી

લેઈટ નામ દાખલ કરવા અંગે....

- બાળકના જન્મને એક વર્ષે ઉપર થાય તો બાળકનું નામ દાખલ કરવાની અરજી જન્મ-મરણની મુખ્ય ઓફિસ રૂ.પ/- લેઈટ ફી ભરીને કરવાની રહે છે. તેની સાથે જન્મ પ્રમાણપત્રની ઝેરોક્ષ નકલ સામેલ કરવાની રહે છે.
- નામ દાખલ કરવામાં મોડુ થયુ હોય તો જન્મ થયાને ૨૧ દિવસ પછી જન્મ રીપોર્ટ ફોર્મ નં. ૧ ભરીને પુરાવા રજુ કરવાથી

અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન હેલ્પ જન્મ-મરણ વિભાગ જન્મ પ્રમાણપત્રમાં નામ દાખલ કરાવવા તેમજ અન્ય સુધારા કરાવવા માટેનું અરજી ફોર્મ ફોર્મ નંબર:- _____ તારીખ :- _____	
ફોર્મ ગુજરાતીમાં ભરવું.	અરજદારનું નામ :- _____ મોબાઇલ/ફોન નં _____ પત્ર વ્યવહારનું સરનામું :- _____
પ્રતિ, સંજ્ઞાર શ્રી, હેલ્પ જન્મ-મરણ વિભાગ, બીજો માળ, સરદાર પટેલ બ્લેન, દાસ્તાવીં, અમદાવાદ-૧. વિષય :- જન્મ પ્રમાણપત્રમાં સુધારા કરવા બાબત. જથ્થારાત સાથે જાણવાનું કે આપના વિભાગ તરફથી અમોને જન્મ પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવેલ છે. તેની વિગતો નીચે મુજબ છે. ૧. જન્મનાર બાળકનું પુરુ નામ :- _____ ૨. જન્મ તારીખ :- _____ ૩. જન્મ સ્થળ :- _____ ૪. પિતાનું નામ :- _____ ૫. મોડુ :- _____ નોંધણી ક્રમાંક :- _____ ઉપરોક્ત જન્મ પ્રમાણપત્રમાં બાળકનું નામ દાખલ કરી આપવા તથા રજુ કરેલ પુરાવા ઘાનમાં લઈ તેના આપારે જન્મ પ્રમાણપત્રમાં નાચે મુજબના સુધારા કરી આપવા વિનંતી છે. જન્મ પ્રમાણપત્રમાં લખવામાં આવેલ વિગત _____ જન્મ પ્રમાણપત્રમાં સુધારવાની થતી વિગત _____ અરજદારની સહી	

લેઈટ નામ દાખલ કરવા અંગે....

- વ્યક્તિત્વના મરણ થયાને ૨૧ દિવસ પછી મરણ રીપોર્ટ ફોર્મ નં. ૨માં વિગતો ભરીને પુરાવા ૨જુ કરીને
- જરૂરી લેઈટ ફી ભરવાથી જન્મ-મરણની નોંધણી કરવામાં આવે છે.

અમદાવાદ મુનિસિપલ કોર્પોરેશન

દેલ્ખ જન્મ-મરણ વિભાગ

મરણ પ્રમાણપત્રમાં સુધારા કરવવા માટેનું અરજી ફોર્મ

ફોર્મ ગુજરાતીમાં ભરવું.

અરજદારનું નામ :- _____ મોબાઇલ/ફોન નં. _____

પત્ર વ્યવહારનું સરનામું :- _____

પ્રતિ,

રજીસ્ટ્રાર શ્રી, દેલ્ખ જન્મ-મરણ વિભાગ,

બીજે માળ, સરદાર પટેલ ભવન,

દાગ્રાપીઠ, અમદાવાદ-૧.

વિષય :- મરણ પ્રમાણપત્રમાં સુધારા કરવા બાબત.

જયભારત સાથે જીવાવવાનું કે આપના વિભાગ તરફથી અમોને મરણ પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવેલ છે. જેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

૧. મરનાર વ્યક્તિનું પુર નામ :- _____

૨. મરણ તારીખ :- _____

૩. મરણ સ્થળ :- _____

૪. પિતા/પતિનું નામ :- _____

૫. વેરી :- _____ નોંધવી ક્રમાંક :- _____

ઉપરોક્ત મરણ પ્રમાણપત્રમાં ૨જુ ડેલે પુરાવા થાનમાં લઈ તેના આપારે નીચે મુજબના સુધારા કરી આપવા વિનંતી છે.

મરણ પ્રમાણપત્રમાં લખવામાં આવેલ વિગત

મરણ પ્રમાણપત્રમાં સુધારવાની થતી વિગત

અરજદારની સહી

લગ્નની નોંધણી માટે

ગુજરાત લગ્ન નોંધણી અધિનિયમ-૨૦૦૬ મુજબ ,

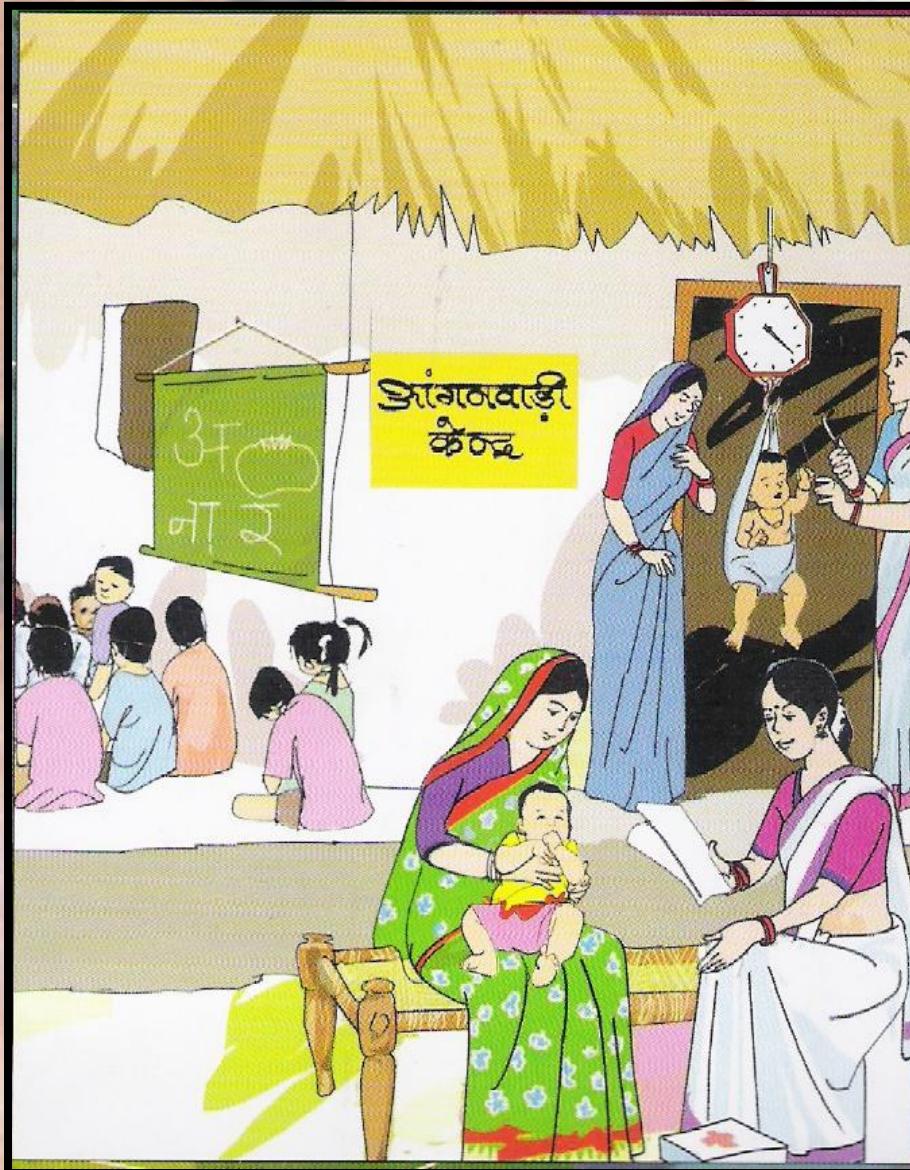
- તા. ૧-૧-૨૦૦૮થી અમદાવાદ શહેરમાં લગ્નોની નોંધણી કરાવવી ફરજિયાત છે
- લગ્નોની નોંધણી અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પરેશનના જન્મ-મરણ વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- જન્મ-મરણની નોંધણી અનુસાર લગ્નની નોંધણી પણ જે સ્થળે લગ્ન થયેલ હોય તે વોર્ડના જન્મ-મરણ નોંધણી કેન્દ્ર પર કરવામાં આવે છે.

A soft-focus photograph of a woman holding a baby. The woman has long dark hair and is looking down at the baby. The baby is wearing a light-colored onesie. The background is a warm, blurred gradient of yellow, orange, and pink.

મમતા દિવસ

માતા અને બાળકની આરોગ્ય સંભાળનો દિવસ ઓટલે મમતા દિવસ

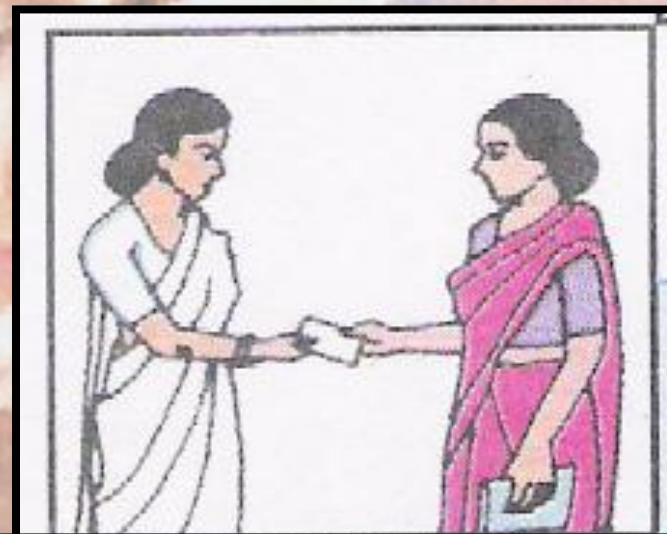

ਮਮਤਾ ਕਾਂਗ

- જેમાં સર્ગભા માતા, ધાત્રી માતા અને બાળકોની વિગતની નોંધ રખાય છે

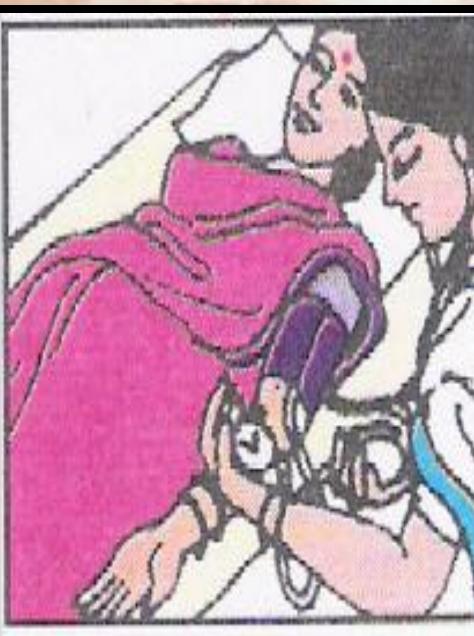
સગર્મા માતાઓ માટે ખાસ

- દર માસે ભમતા કેન્દ્રની મુલાકાત લો.
- સગર્માની વહેલી નોંધણી ભમતા કેન્દ્ર ઉપર કરાવો.
- નર્સબેન પાસે ધનુરના ઈજેકશન મુકાવો.
- લોહતત્વની ગોળીનો કોર્સ પુરો કરો.

સર્વાર્થ માતા માટે ખાસ

- નર્સબેન કે આંગણવાડી કાર્યકર સંદર્ભ સેવા માટે જવા સલાહ આપે, તો તેનો અમલ કરો.
- દવાખાનામાં જ પ્રસૂતિ કરાવો.
- ચિરંજીવી યોજના અને જનની સુરક્ષા યોજનાનો લાભ લો.
- જન્મબાદ ૧ કલાકમાં જ ધાવણ આપો, ૬ માસ સુધી ફક્ત ધાવણ જ આપો.

बालको नां स्वास्थ्य माटे

- ६२ मासे भनता केन्द्रनी मुलाकात लो.
- बालकनुं जन्म समये वजन करावो.
- तेमधू ६२ मासे वजन करावो.

બાળકો નાં સ્વાસ્થ્ય માટે

- બાળકને સ્વચ્છ રાખો.
- જન્મ પછી બે દિવસ સુધી નવડાવશો નહીં,
પણ સ્વચ્છ કપડાથી સાફ કરો

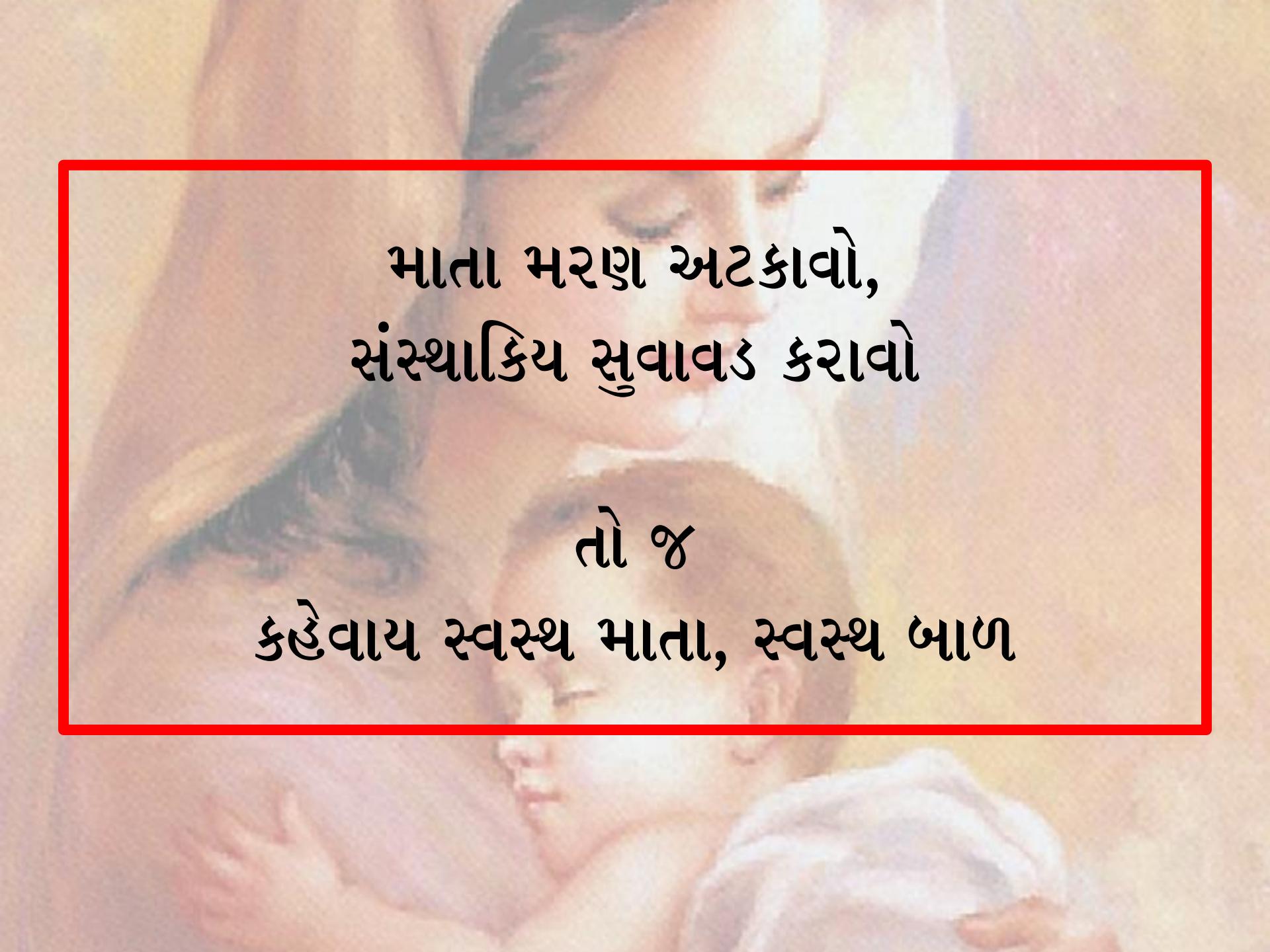

બાળકો નાં સ્વાસ્થ્ય માટે ખાસ સલાહ

- માતાનું પ્રથમ ધાવણ બાળક માટે અમૃત સમાન છે. તેથી તે જરૂર આપો.
- બાળકને સાતમા માસથી ધાવણની સાથે પુરક પોષણ આપો.
- એક વર્ષ સુધીમાં મુકરર રસીકરણ કરાવો.
- નર્સબેન કે આંગણવાડી કાર્યકરની સલાહ પ્રમાણે સંદર્ભની સેવાનો લાભ લો.

બાળકને દિવસમાં ચાર થી પાંચ વખત ખવડાવો.

A soft-focus photograph of a woman in a pink sari holding a baby. The background is blurred, showing other people and what might be a market or a temple. The lighting is warm and golden.

માતા મરણ અટકાવો,
સંસ્થાકિય સુવાવડ કરાવો

તો ૪

કહેવાય સ્વસ્થ માતા, સ્વસ્થ બાળ

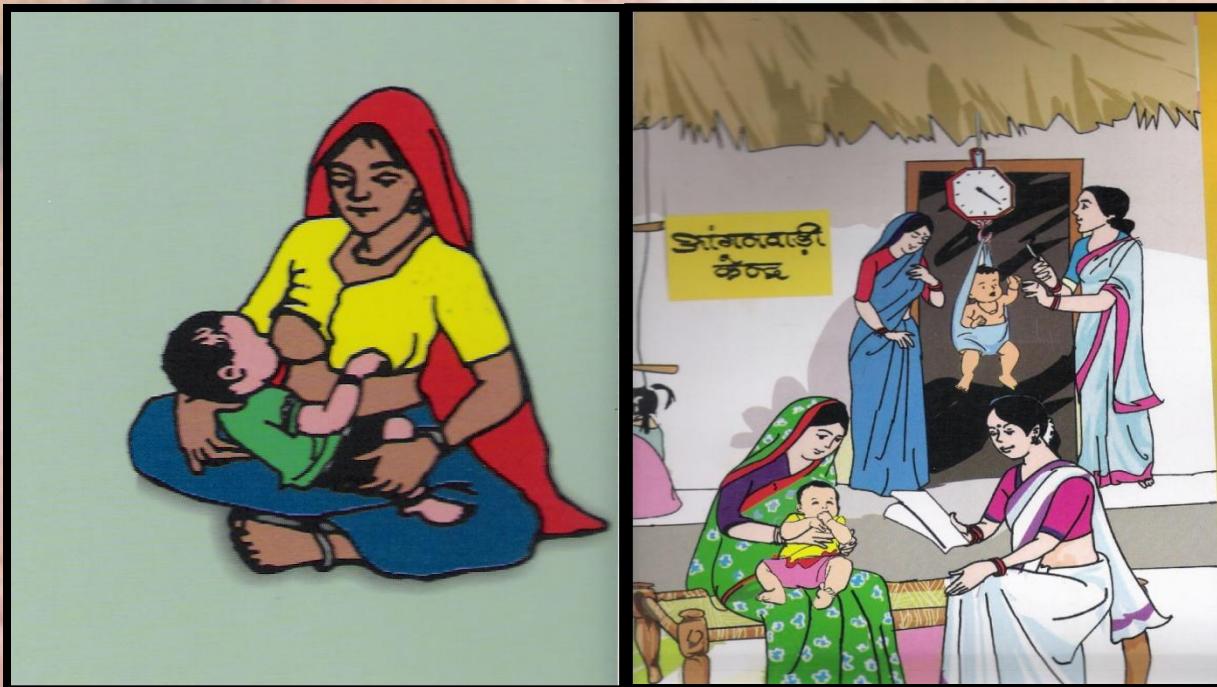
માતા અને નવજાત શિશુની કાળજી

- સુરક્ષિત સુવાવડ માટે દવાખાને જ જાઓ.
- સુવાવડ માટે દવાખાને જવા ૧૦૮ એમ્બ્યુલન્સની મફત સુવિધાનો લાભ લો.
- સરકારી દવાખાનાઓમાં અને ચિરંજીવી યોજના હેઠળ સરકાર માન્ય દવાખાનાઓમાં સુવાવડ સુવિધા અન્ય સવલતો સા�ે મફત આપવામાં આવે છે.
- નવજાત શિશુ અને માતાની કાળજી માટે તેઓને ૪૮ કલાક સુધી દવાખાનામાં રહેવું જરૂરી છે

માતા અને નવજાત શિશુની કાળજી

- બાળકને જન્મ પછી પહેલા કલાકમાં અને ત્યારબાદ છ માસ સુધી ફક્ત માતાનું ધાવણ આપો.
- તે સમય દરમિયાન પાણી પણ આપવાની જરૂર નથી.
- માતા અને બાળકને રસીકરણ અને આરોગ્યલક્ષી સેવાઓ માટે નિયમિત આરોગ્યકેન્દ્ર પર જવું

મુકરૂ રસીકરણ દિવસ એટલે ઈમ્પ્રોનાઇઝેશન કેના
દિવસે જ મમતા દિવસ

જે સ્થળે ફીકસ કે ઈમ્પ્રોનાઇઝેશન સેશન છે
તે જ સ્થળે મમતા દિવસ હોય છે.

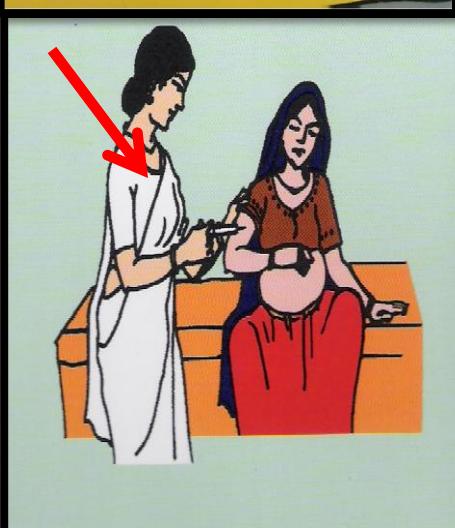
દર મંગળવાર તથા ગુરુવારે - વિસ્તારમાં લાભાર્થીઓ.

- સગર્ભા માતા
- એક વર્ષ સુધીની ધાત્રી માતા
- પાંચ વર્ષ નાના બાળકો

સેવા આપનારી ટીમ

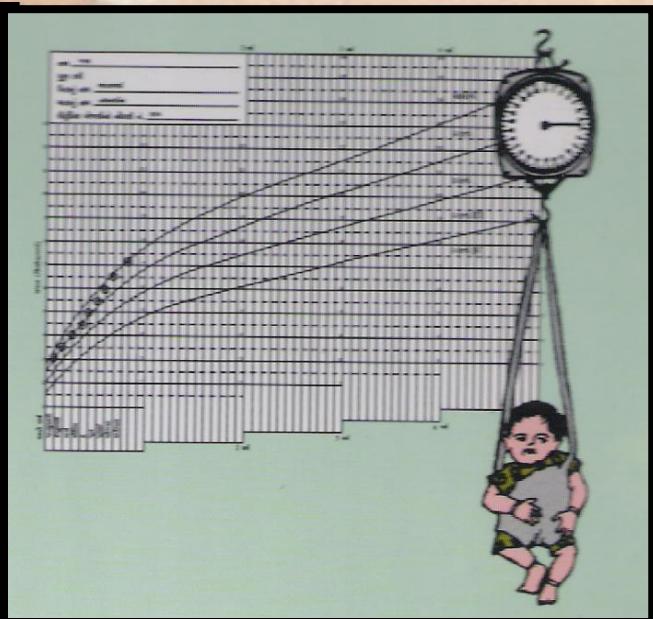
અર્બન હેલ્થ સેન્ટર ખાતે થી,

- મલ્ટી પરપણ વર્કર
- આંગણવાડી વર્કર
- આંગણવાડી હેલ્પર
- લીક વર્કર

ਮਮਤਾ ਇਵਸ ਪ੍ਰਵੂਤਿ

- નોંધણી કર્ડ
  - માતા અને બાળકનું વજન કરવું તેમજ વૃદ્ધિ આલોખ ઉપર નોંધ
  - સગર્માણી તપાસ, બાળક ની તપાસ
  - રસીકરણ -માતા અને બાળક
  - સારવાર, પુરક આહાર અને સલાહ

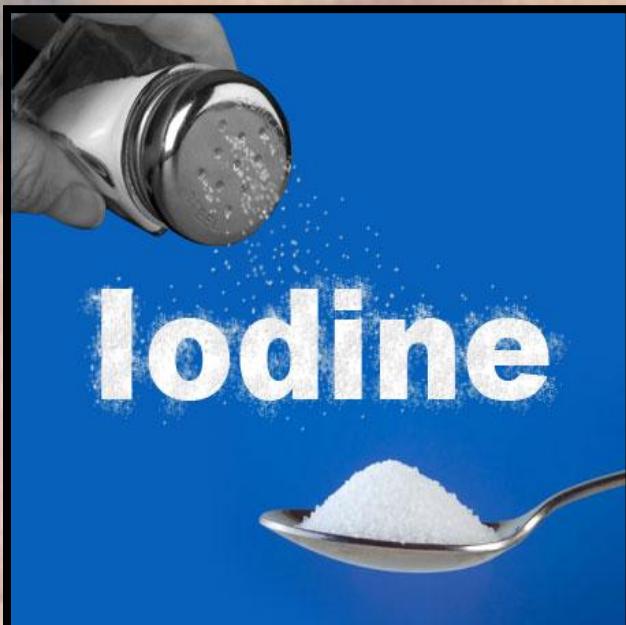
ઘાત્રી માતાના વજનનું નિદાન અને સલાહ

- ઘાત્રી માતાનું વજન સતત ઘટતું હોય અથવા ૪૦ કિ.ગ્રા. થી ઓછું હોય તો.
- ઘાત્રી માતાએ ત્રણ થી ચાર વાર ખોરાક લેવો જોઈએ અને પહેલા ત્રણ માસ દરમ્યાન ગુંડરના લાડું કે જે ઓછા જથ્થામાં ભરપુર પોષણ આવે તેઓ ખોરાક લેવો
- આર્યન ફોલિક એસિડ /કેલ્ટિશયમની ગોળી નિયમીત લેવી.

ધાત્રી માતાના વજનનું નિદાન અને સલાહ

- ઘરની રસોઈમાં હંમેશા આયોડીન યુક્ત મીઠું વાપરવું.
- લીલા પાંડડાવાળા શાકભાજ અને આર્થીક શક્તિ મુજબ દુધનો ઉપયોગ કરવો.
- આરામ માટે સમય ફાળવવો.
- આઇ.સી.ડી.એસ. કાર્યક્રમ હેઠળ મળતો પોષ્ટીક પુરક આહાર પણ આપવો.

હીમોલોબીન તપાસ

હીમોલોબીન તપાસના પરીણામ મુજબ એનીમીયા પ્રોટોકોલ અનુસાર સારવાર કરવી.

- હીમોલોબીન ૧૦ ગ્રામથી વધુ હોય તો
  - આર્યન ફોલિક એસિડ ની એક ગોળી રોજ એમ કુલ ૧૦૦ ગોળી નો ડોઝ પુરો કરવો
  - ૪/૬/૮ માસે હીમોલોબીનની તપાસ કરવી.
- હીમોલોબીન ૮-૧૦ ગ્રામ હોય તો
  - આર્યન ફોલિક એસિડ ની એક ગોળી દિવસમાં બે વાર લેવી.
  - આર્યન ફોલિક એસિડ ની ગોળી નો કુલ ૨૦૦ ગોળી નો ડોઝ પુરો કરવો
  - ૪/૬/૮ માસે હીમોલોબીનની તપાસ કરાવવી.

હીમોલોબીન ૬-૮ ગ્રામ હોય તો

- આર્યન ફોલિક એસિડ ની એક ગોળી દિવસમાં બે વાર શરૂ કરવી.
- સગર્ભા બહેનને નિષ્ણાતના નિદાન અને સારવાર ને અનુસરવી
- ૪/૬/૮ માસે હીમોલોબીનની તપાસ કરવી

હીમોલોબીન ૬ ગ્રામથી ઓછુ

- આર્યન ફોલિક એસિડ ની એક ગોળી દિવસમાં બે વાર શરૂ કરવી.
- સ્ત્રી રોગ નિષ્ણાત હોય તેવી હોસ્પિટલમાં સારવાર માટે સગર્ભા માતાને તાત્કાલીક જવું
- સગર્ભા માતા હોસ્પિટલમાંથી સારવાર બાદ પરત આવીને હોસ્પિટલમાં સુચવેલ સારવાર ચાલુ રાખવા ફોલોઅપ કરવું અને પ્રોટોકોલ મુજબ તપાસ કરાવતા રહેવું.
- આર્યન ફોલિક એસિડ નો ડોઝ હીમોલોબીનની માત્રા પ્રમાણે સુવાવડ થાય ત્યાં સુધી ચાલુ રાખવો.

એનિમીયા (પાંડુ રોગ) આહાર કાઉન્સલીંગ

- બધી જ સગભર્મ બહેનોએ લોહતત્વ અને આર્યન ફોલીક એસીડ યુક્ત આહાર લેવો
- લીલાં પાંદડાવાળી ભાજી, સરગવાની સીંગા, કારેલા, કંકોળા જેવા શાકભાજી, મેથી, ગોળા, બાજરી, પૌઆ વગેરે નો ખોરાકમાં ઉપયોગ કરવો.
- આર્યન ફોલીક એસીડની ગોળીનો કોર્સ પુરો કરવો
- આર્યન ફોલીક એસીડની ગોળીનો કોર્સ દરમ્યાન ઝાડાનો રંગ કાળો થાય છે તો ગલ્ભરાવવું નહીં

આર્યન ફોલિક એસિડ

- આર્યન ફોલિક એસિડ ની એક ગોળી રોજ દરેક ધાત્રી માતાએ લેવી. (કુલ ૧૦૦ ગોળી)
- જો ધાત્રી માતાને એનીમીયાનું નિદાન થાય તો રોજની બે ગોળી (સવાર/સાંજ) લેવી (કુલ ૨૦૦ ગોળી).
- આર્યન ફોલિક એસિડ ની ગોળીનો એક માસનો જથ્થો આરોગ્ય કેન્દ્ર પરથી લેવો.
- બીજા મહિને મમતા દિવસ કેન્દ્ર પર આવે ત્યારે બીજો જથ્થો લેવો.
- માતાએ આર્યન ફોલિક એસિડ ની ગોળીનો કોર્સ પૂર્ણ કરવો

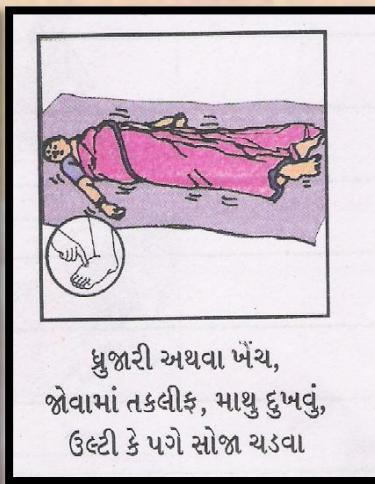
ક્રેટિશિયમની ગોળી

- ક્રેટિશિયમની એક ગોળી રોજ દરેક સગાર્મા માતાએ ૭,૮ અને ૮ માસે લેવી.
- ક્રેટિશિયમની એક ગોળી રોજ દરેક ધાત્રી માતાએ લેવી. (કુલ ૧૦૦ ગોળી)
- ક્રેટિશિયમની ગોળીનો એક માસનો જથ્થો આરોગ્ય કેન્દ્ર પરથી લેવો.
- બીજા મહિને મમતા દિવસ કેન્દ્ર પર આવે ત્યારે બીજો જથ્થો લેવો.
- માતાએ ક્રેટિશિયમની ગોળીનો કોર્સ પૂર્ણ કરવો

ટોકસીમીયા (સગર્મા બહેનોમાં સોજા, લોહીનું ઊચુ દબાણ અને પેશાબમાં પ્રોટીન જવુ જેવા લક્ષણોનો સમૂહ)

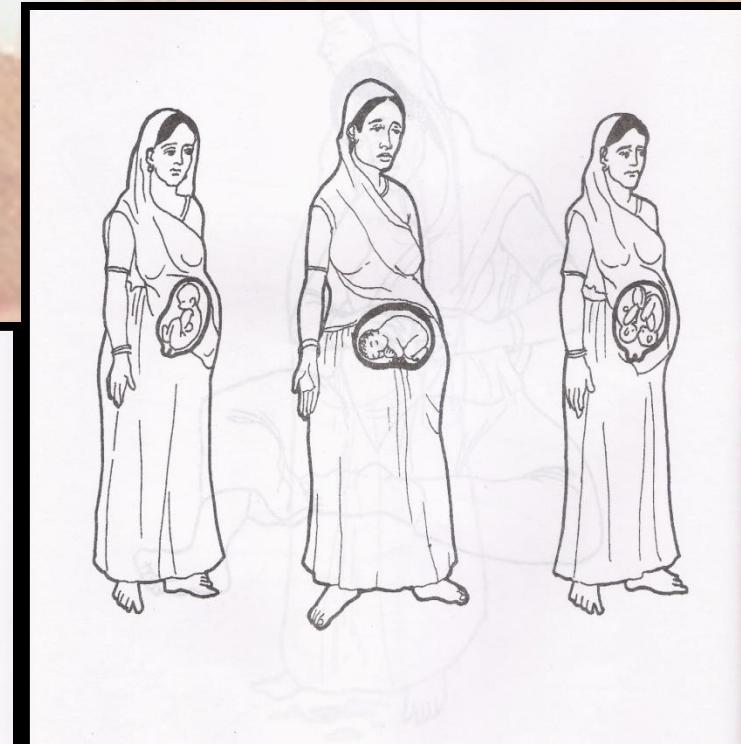
- જો સગર્મા બંને પગે સોજા રહેતા હોય.
- સગર્મા માતાનું ઉપરનું બ્લડ પ્રેશર ૧૨૦ અને નીચેનું ૮૦ થી વધારે રહેતું હોય.
- માતાના પેશાબની તપાસમાં અલબ્યુમીન તથા સુગર જણાય તો
- સ્ત્રી રોગ નિષ્ણાત પાસે માતાની તપાસ કરાવો
- ખોરાકમાં મીઠું ઓછું લો, અથાણાં, ચટણી, ના લો.
- પ્રસુતિ હોસ્પિટલમાં જ થાય તેની અગત્યતા સમજો

જોખમી સુવાવડ

જો માતાને નીચે મુજબ કંઈ પણ કારણ હોય તો ડોક્ટર ની સલાહ લેવી

- ભૂતકાળમાં ઓપરેશન દ્વારા ડીલીવરી કરવામાં આવી હોય.
- આગલું બાળક મૃત જન્મ્યુ હોય/કસુવાવડ થઈ હોય.
- સગર્ભાવસ્થા દરમ્યાન લોહી પડે.
- ઉંમર ૧૮ વર્ષ કરતાં ઓછી હોય.
- ઉચાઈ ૧૫૦ સેમી કરતાં ઓછી હોય.
- વજન ૪૦ કિ.ગ્રા. કરતાં ઓછું હોય.
- માતાના ગર્ભમાં આડું/ઉઘું હોય તો.

સુવાવડની તૈયારી

- દરેક સગર્મા બહેનની હોસ્પિટલમાં જ સુવાવડ થાય તે જરૂરી છે.
- સગર્મા બહેનોને ચિરંજીવી કે જનની સુરક્ષા યોજનાની લાભાર્થી હોય તો તેની રજીસ્ટર ૪-૫ અને મમતા કાર્ડમાં નોંધ કરાવો.
- હોસ્પિટલમાં જવા માટે વાહન વ્યવસ્થા વિશે જાણકારી રાખો.
- પ્રસુતિ સંભવીત તારીખ જાણો અને નોંધો.
- પ્રસુતિ થઈ જાય એટલે વિગતો રજીસ્ટરમાં નોંધાવો

સુવાવડની નોંધ

- સગાર્મા બહેનની પ્રસુતીની સંભવીત તારીખની નોંધ રજીસ્ટર માં કરવી.
  - પ્રસુતી થઈ જાય એટલે તેની તારીખની નોંધ રજીસ્ટરમાં રાખવી.
  - પ્રસુતીના પરીણામની નોંધ પણ રજીસ્ટરમાં કરવી.

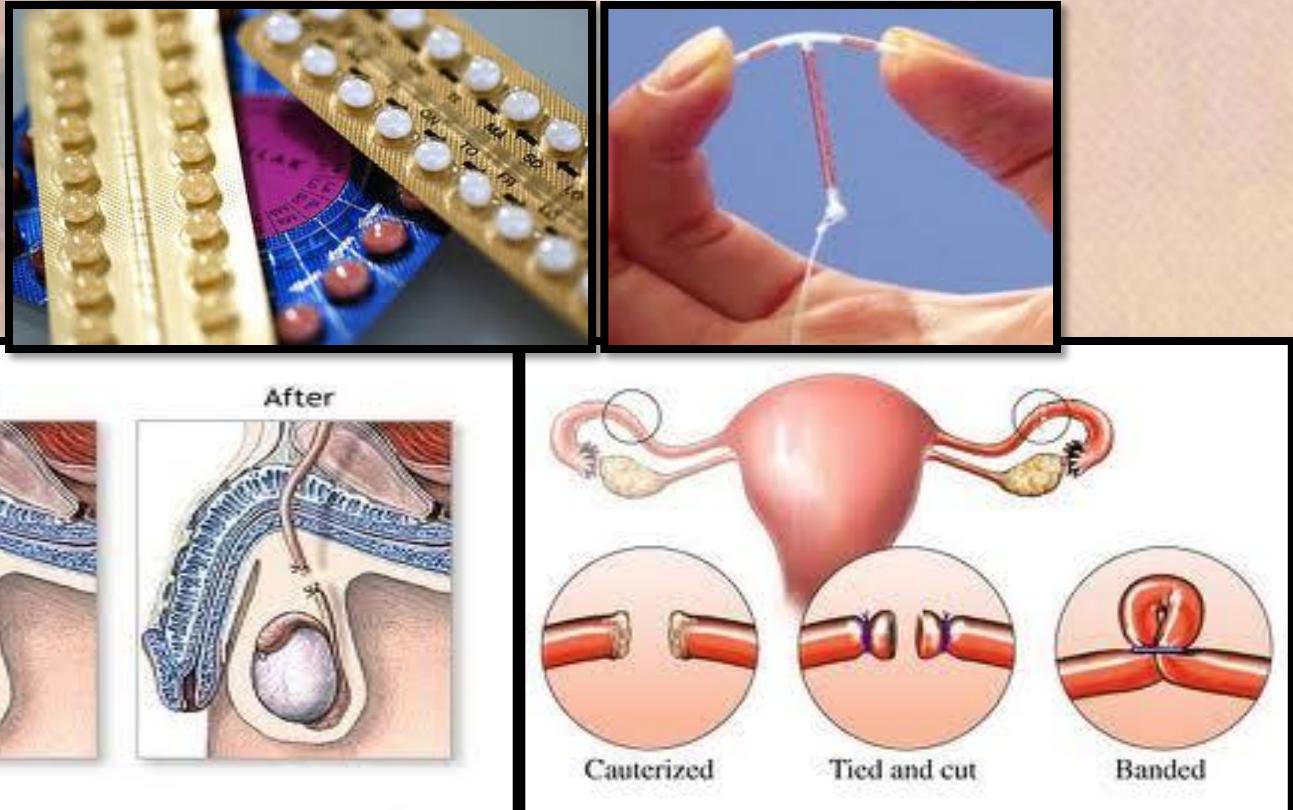
ધાત્રી માતાની આરોગ્ય તપાસ અને સલાહ

- ધાત્રી માતા અને બાળક સાથે ભમતા દિવસની સેવાઓનો લાભ લો.
  - ધાત્રી માતાનું વજન ચકાસો.
  - હાથની હથેળી ફીકડી હોય તો એનીમીયા નોંધો.
  - માતાને કોઈ પણ તકલીફ હોય તો નોંધો.
  - માતાની કુટુંબ નિયોજનની જરૂરીયાત અંગે સમજણ લો.
  - પ્રજનન તંત્રના ચેપ વિશે જાણકારી મેળવો.

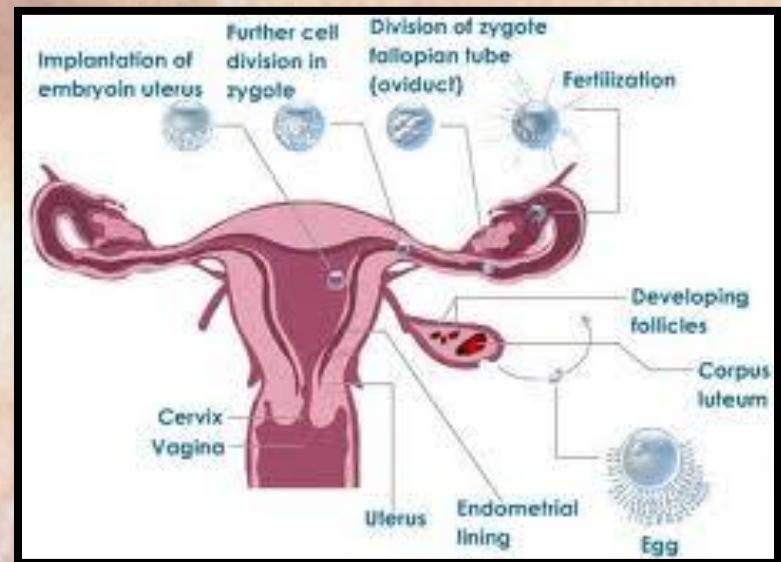
કુટુંબ નિયોજન સલાહ

- પહેલા બાળકવાળી માતાને બે બાળક વર્ષે ગાળો રાખવા માટે આંકડી કે ઓરલ પીલ્સ માટે સમજણ મેળવો.
- બે કે તેથી વધુ બાળકવાળા માતા/પિતા ને વંધીકરણ -નસબંધી માટે સમજણ મેળવો

પ્રજનનતંત્રના ચેપ અંગો નિર્દાન અને સલાહ

- મમતા દિવસે મુલાકાત માટે આવતી માતાઓને નીચેના પ્રશ્નો પુછવા માં આવે છે.
  - વધુ પાણી પડે છે ?
  - પેશાખમાં બળતરા થાય છે ?
  - પેઢુંમાં દુખાવો થાય છે ?
  - ગુણ્ણભાગમાં ચાંદી પડેલ જણાય છે ?
  - સાથળમાં વેડા ગાંઠ છે ?

બાળ આરોગ્ય તપાસ

વજન

- મમતા કાર્ડના ગ્રોથ ચાર્ટમાં બાળકનું વજન નોંધવામાં આવેછે
- જો બાળકનું વજન લીલા પણ્મામાં હોયતે સારુ કહેવાય આગલા મહિનાની સરખામણી માં
- જો બાળકનું વજન વધતું જોવા મળે તોતે સારી પ્રગતી છે.
- જો બાળકનું વજન હતું તેટલું જ રહે તો ગંભીર કહેવાય.
- જો બાળકનું વજન હતું તેના કરતાં ઘટેલું હોય તો અતિ ગંભીર કહેવાય.

બાળને વિકાસની સપ્રકારી રીતે શરીર કરી નોંધવાની કષાણી કુદી અને રિઝિસ સત્તે કર છે.		મમતા કાર્ડ
બાળ ના વિનાની વિના	બાળ ના વિનાની વિના	
 બાળની વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના	 બાળની વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના	 મમતા કાર્ડ બાળ ના વિનાની વિના બાળ ના વિનાની વિના બાળ ના વિનાની વિના બાળ ના વિનાની વિના
 બાળ ના વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના	 બાળ ના વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના	 બાળ ના વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના
 બાળ ના વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના	 બાળ ના વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના	 બાળ ના વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના
 બાળ ના વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના	 બાળ ના વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના	 બાળ ના વિનાની વિના • પોતાની વિનાની વિના

પોષણ અને સલાહ

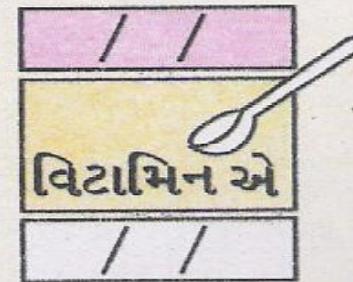
- છેલ્લા ચાર માસમાં વિટામીન -એનો ડોઝ ન આપ્યો હોય તો ઉભર મુજબ વિટામીન-એનો ડોઝ આપવો

ત્રીજા વધે (૨૪ થી ૬૦ મહિના)

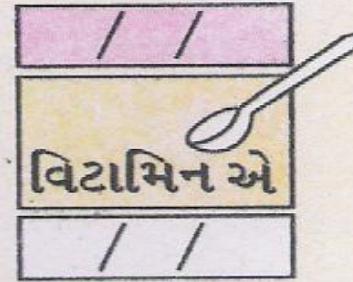
૩૦ મહિને

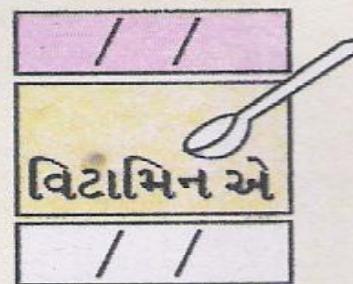
૩૬ મહિને

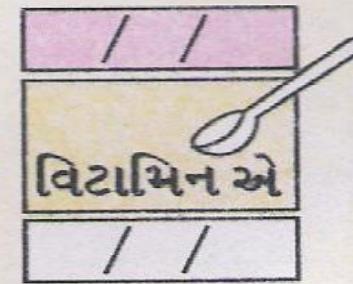
૪૨ મહિને

૪૮ મહિને

૫૪ મહિને

૬૦ મહિને

੨੯੬

- સુચીત સમયપત્રક પ્રમાણે બાળક અને સગર્ભ માતાનું રસીકરણ કરાવવું.

બાળસખા યોજના

આ યોજનાનો લાભ કોણે મળે છે ?

- ગરીબી રેખા હેઠળની પ્રસૂતા માતા.
- ગરીબી રેખા ઉપરની પરંતુ આવકવેરો ન ભરતી અનુસુચિત જનજાતિની પ્રસૂતિ માતાઓ.

બાળસખા યોજના

આ યોજનાનો લાભ કોણે મળશે?

- ગરીબી રેખા હેઠળની પ્રસૂતા માતા.
- ગરીબી રેખા ઉપરની પરંતુ આવકવેરો ન ભરતી

અનુસુચિત જનજાતિની પ્રસૂતા માતાઓ.

આ યોજનામાં શું લાભ મળશે?

- ચિરંજુવી યોજના હેઠળના ખાનગી સ્ત્રી રોગ નિષ્ઠાતની હોસ્પિટલમાં કે સરકારી દવાખાનામાં જન્મેલ બાળકોની ખાનગી બાળરોગ નિષ્ઠાંત મુલાકાત લઈ દરેક નવજાત શિશુની પ્રાથમિક તપાસ કરી યોગ્ય સારવાર વિનામુલ્યે કરવામાં આવશે.
- આઇ.એમ.એન.સી આઇ. ધોરણ મુજબ આરોગ્ય કર્મચારી, આંગણવાડી કાર્યકર, આશા વર્કર લીંક વર્કર દ્વારા બાળરોગ નિષ્ઠાંત પાસે રીફર કરવામાં આવેલ તમામ નવજાત શિશુઓની પ્રાથમિક તપાસ કરી યોગ્ય સારવાર વિનામુલ્યે કરવામાં આવશે.
- નવજાત શિશુને કટોકટીની સ્થિતિમાં બાળરોગ નિષ્ઠાંતનાં દવાખાનામાં દાખલ કરી વિનામુલ્યે સારવાર કરવામાં આવશે.

વધુ વિગત માટે કુટુંબ કલ્યાણ વિભાગ, દિનાંક ટાવર, લાલ દરવાજા, અમદાવાદ અથવા નશ્રુકના અંનિન હેલ્થ સેન્ટરના મેડિકલ ઓફીસરનો સંપર્ક કરવા વિનાંતી.

અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (આરોગ્ય વિભાગ)
તથા ધી અર્બન હેલ્થ સોસાયટી

આ યોજનામાં શું લાભ મળશે ?

- દરેક નવજાત શિશુની પ્રાથમિક તપાસ કરી યોગ્ય સારવાર વિના મુલ્યે કરવામાં આવે છે.
- નવજાત શિશુને કટોકટીની સ્થિતિમાં બાળરોગ નિષ્ણાંતનાં દવાખાનામાં દાખલ કરી વિના મુલ્યે સારવાર કરવામાં આવશે.

દીકરી યોજના

દીકરી છે વહાલનો દરિયો
એક બાળકનું ધ્યેય મહાન,
દીકરો-દીકરી એક સમાન.

શું લાભ મળશે ?

- એક દીકરી હોય તો તેને ૬૦૦૦/- રૂપિયાના એન.એસ.સી.
- બે દીકરી હોય તો તેને ૫૦૦૦/- રૂપિયાના એન.એસ.સી.

દીકરી યોજના

દીકરી છે વ્હાલનો દરિયો

યોજનાનો લાભ કોણે મળશે...

- જે કુટુંબમાં એક અથવા બે પુત્રી હોય અને એકપણ પુત્ર ન હોય તેવા કુટુંબના પતિ અથવા પત્ની વ્યાંધિકરણ ઓપરેશન કરાવે તો જ આ યોજનાનો લાભ મળવા પાત્ર છે.
- જે કુટુંબમાં માત્ર એક પુત્રી હોય અને તેની ઉંમર ૩ વર્ષથી ઓછી હોય અને પત્ની અથવા પતિ નસંબંધી ઓપરેશન કરાવે તો તેને આ યોજનાનો લાભ મળતો નથી.
- ઓપરેશન કરાવતી વખતે આ યોજનાનો લાભ લેવો હોય તો પત્નીની ઉંમર ૩૫ વર્ષથી વધુ હોવી જોઈએ નહીં.

યોજનાનો લાભ કેવી રીતે મળી શકે...

પત્નીના જન્મનું પ્રમાણપત્ર
નસંબંધી કચ્ચાનું પ્રમાણપત્ર
કુટુંબમાં એકપણ જીવીત પુત્ર નથી તેવી જાતનું સોગંડનામું ઓપરેશન કરાવનાર પાસેથી મેળવવું
પતિ, પત્ની અને બાળકોના જન્મનું પ્રમાણપત્ર

શું લાભ મળશે...

એક દીકરી હોય તો તેને ૬૦૦૦/- રૂપિયાના એન.એસ.સી.
બે દીકરી હોય તો તેને ૫૦૦૦/- રૂપિયાના એન.એસ.સી.

વધુ વિગત માટે કુટુંબ કલ્યાણ વિભાગ, દિનબાધ ટાવર, લાલ દરવાજા, અમદાવાદ અથવા નજીકના અર્બન હેલ્થ સેન્ટરના મેડિકલ ઓફીસરનો સંપર્ક કરવા વિનંતી.

અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (આરોગ્ય વિભાગ)
તથા ધી અર્બન હેલ્થ સોસાયટી

ડૉ. મીના શાહ - નમસ્તે લાઈફ

Content Created By

Dr Meena Shah – Pediatrician, Master Trainer & Health Communication Consultant

Supported By : Dr Vinubhai M. Patel - I E C Consultant

Design & Creative Input By : Ms Priti V. Solanki

E Mail – drmeenashah@medico-media.net

Web – www.drmeenashah.com

Contact : 079 26400405

સહયોગ : મેડિકો મીડિયા કમ્પ્યુનિકેશન્સ